

Gwers 12 – Y Ddihangfa fawr

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Exodus 13:21; 14: 3–20

Y degfed pla a roes y farwol i Pharo, yn llythrennol felly. Rhoddodd pob pla gyfle i Pharo i ryddhau'r genedl, ac er iddo gytuno ar y dechrau, newidai ei feddwl bob tro, hynny yw, roedd yn herio Duw Moses. Erbyn y nawfed pla, roedd Pharo wedi cael digon a gorchmynnodd i Moses, "Dos ymaith oddi wrthyf, a gofala na fyddi'n gweld fy wyneb eto, oherwydd ar y dydd y byddi'n fy ngweld, byddi farw." (Exodus 10:29). Ond byddai Pharo'n dioddef yn enbyd am ei agwedd. Tra gallai'r naw pla cyntaf fod yn estyniad o drychinebau naturiol, y mae'r degfed yn oruwchnaturiol, gyda chanlyniadau arswydus i'r Eifftiaid.

Ar hanner nos, byddai Duw yn tramwyo'r wlad ac yn lladd pob "cyntaf-anedig yng ngwlad yr Aifft, o gyntaf-anedig Pharo ar ei orsedd hyd cyntaf-anedig y carcharor yn ei gell, a chyntaf-anedig yr anifeiliaid hefyd" (Exodus 12:9). Yn gwmni iddo byddai 'Dinistrydd', angel mae'n debyg (Exodus 12:23). Ymddengys hyn yn eithafol ar ran Duw, ond roedd wedi dangos ei amynedd mawr tuag at Pharo, a wrthododd yn barhaus i ryddhau'r Israeliaid. Cofier hefyd mai nod Duw yn arwain y genedl o'r Aifft oedd eu sefydlu yng Nghanaan er mwyn gwireddu'r addewid a roddodd i Abraham ganrifoedd ynghynt.

Cafodd yr Israeliaid gyfarwyddiadau ar gyfer amddiffyn eu hunain rhag y Dinistrydd. Roedd pob teulu i ladd oen, paentio cilbyst eu tai gyda'r gwaed, a bwyta'r cig. Pa le bynnag y gwelai waed byddai'r Dinistrydd yn mynd heibio. Erbyn y bore, roedd galaru mawr ymysg yr Eifftiaid, ac anfonodd Pharo at Moses ac Aaron a dweud – "Codwch, ewch ymaith o fysg fy mhobl, chwi a'r Israeliaid, ac ewch i wasanaethu'r ARGLWYDD yn ôl eich dymuniad" (Exodus 12:31). Roedd hyn yn drobwynt yn hanes y genedl. Y mae pennod 12 yn cynnwys cyfarwyddiadau manwl ynghylch sut y dylid cofio'r digwyddiad i'r dyfodol. Dethlir 'Pesach' neu Wyl y Bara Croyw hyd heddiw, i gofio am ryddhau'r genedl, o'r Aifft; chwe chan mil o ddynion heblaw gwagedd a phlant, yn dilyn cyfnod o 430 mlynedd mewn caethiwed. O hynny ymlaen byddai'r flwyddyn Israelaidd yn dechrau ym mis Nissan (Mawrth/ Ebrill).

Ansicr iawn yw llwybr yr Exodus ond bu i'r Israeliaid osgoi'r prif ffyrdd masnach gan ddilyn "Ffordd y Môr" yn arwain tua Mynydd Seinaï. Yr oedd Duw'n mynd o'u blaen "mewn colofn o niwl yn ystod y dydd i'w harwain ar y ffordd, ac mewn colofn o dân yn ystod y nos i'w goleuo" (Exodus 13:21). Pan sylweddolodd Pharo beth oedd wedi digwydd anfonodd ei filwyr i'w rhwystro rhag mynd ymhellach. Roedd yr Israeliaid wedi cyrraedd Piahiroth gyferbyn â Baal-seffon yn agos i wlypdir, môr mewndirol efallai, (Yam Suph yn yr Hebraeg). Gyda byddin Pharo'n agosáu cwynai'r bobl fwy mwy. Meddent wrth Moses, "Ai am nad oedd beddau yn yr Aifft y dygaist ni i'r anialwch i farw?".

Ond yr oedd Duw ar y blaen a dywedodd wrth Moses am estyn ei wialen "dros y môr i'w rannu er mwyn i'r Israeliaid fynd trwy ei ganol ar dir sych". Cododd Moses ei law a gwahanwyd y dyfroedd a cherddodd yr Israeliaid drosodd. Dilynwyd hwy gan yr Eifftiaid ond suddodd eu cerbydau trymion yn y gwlypdir ac fe'u boddwyd.

Pan welodd yr Israeliaid fod Duw wedi gweithredu mor nerthol i'w hachub o'r Gaethglud ac wedi dangos ei fod gyda hwy ar y daith, "daethant i'w ofni ac i ymddiried ynddo ef ac yn ei was Moses" (Exodus 14:31).

Y Deg Pla

Dŵr y Neil yn troi'n waed (Exodus 7:14–24); Llyffaint (Exodus 8:1–8:15); Llau (Exodus 8:16–19); Pryfed (Exodus 8:20–32); Anifeiliaid marw (Exodus 9:1–7); Cornwydydd (Exodus 9:8–12); Cenllysg (Exodus 9:13–35); Locustiaid (Exodus 10:1–20); Tywyllwch dudew (Exodus 10:21–29); Marwolaeth y cyntaf-anedig (Exodus 11:1– 12:30).

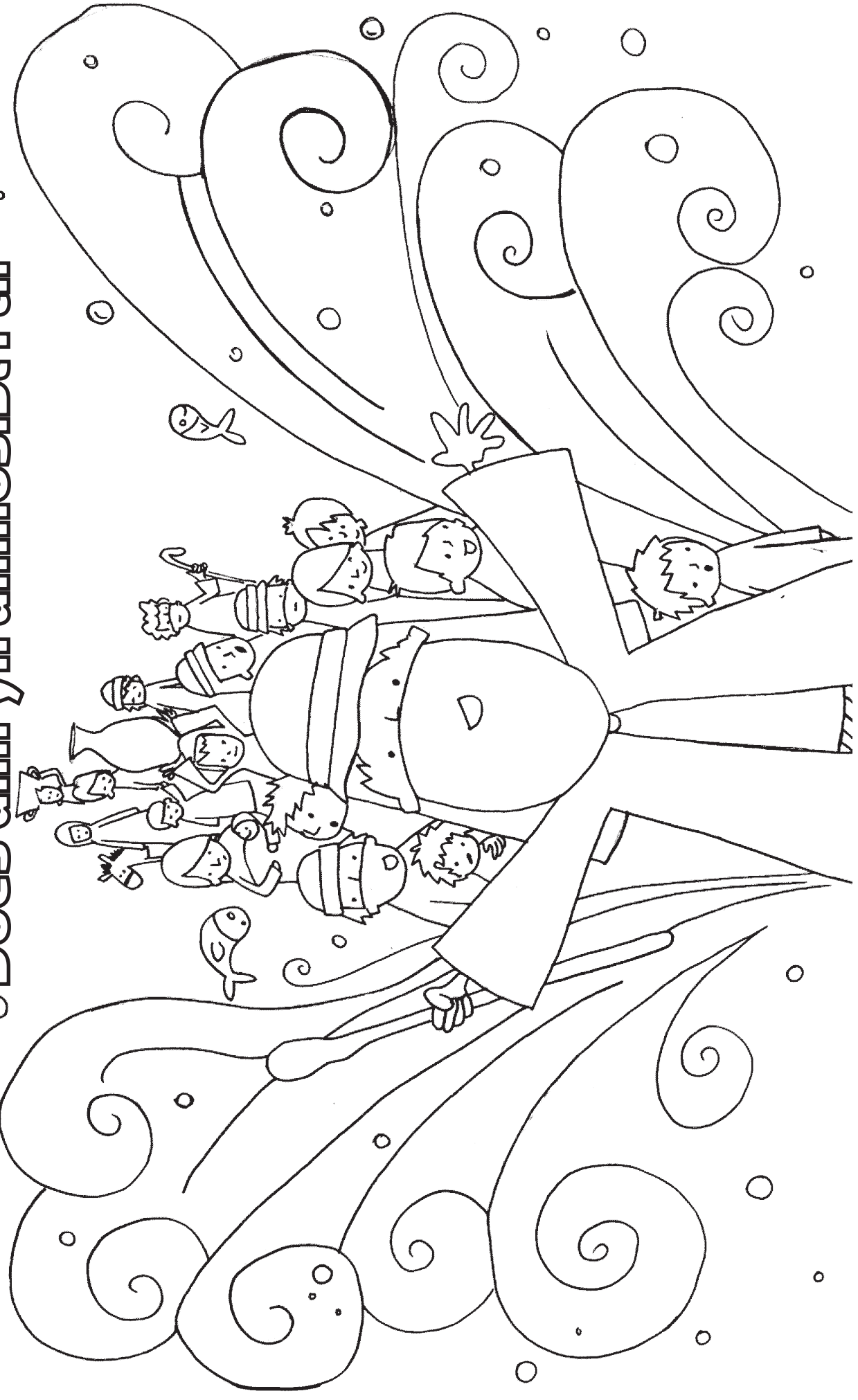
Amserlen Y Pesach

10 Nissan Dewis oen blwydd oed, difrycheulyd, a'i gadw'n ddiogel; gallai fod yn afr neu'n lo. 14 Nissan Yn hwyr y prynhawn, lladd yr anifail a thaenu gwaed yr anifail ar byst a linteli'r tai. Rhostio'r oen yn gyfan. Y teulu gyda'i gilydd i fwyta'r cig ynghyd â dail chwerw a bara croyw (dilefain). 15 Nissan Yn gynnwys yn y bore llosgi'r cig yn weddill.

Y Pesach yn y cartref

1. Bwyta'r cig gyda pherlysiau, dip o gnau wedi eu malu a'u cymysgu mewn finegr, a phedair cwpanaid o win.
2. Yn dilyn yr ail gwpanaid o win mab yn gofyn i'w dad, "Pam mae'r noson hon yn wahanol i bob noson arall?" Y tad yn adrodd stori Deut. 26:5–11.
3. Cenir Salm 113 (neu 113–114).
4. Ar ôl y bedwaredd gwpanaid cenid Salmau 115–118.

“Does dim yn amhosibl i ti!”

Mae'n rhaid bod pobl Dduw wedi cynhyrfu i weld llwybr trwy'r môr yn ymddangos! Pwy oedd wedi agor y ffordd iddynt?

Fedri di ddweud yr adnod sydd ar y daflen? Defnyddia blaen dy fys a phaent las i greu smotiau gyda'r paent a llenwi llythrennau'r adnod yn hardd.

O Dduw, rwyf ti'n anhygoell! Does dim byd yn amhosibl i ti! Diolch am arwain Moses a'r bobl yn ddiogel drwy'r Môr Coch. Amen

Gwers 12 - Y ddihangfa fawr

Croesi'r Môr Coch | Beibl Newydd y Plant tud. 43

(Exodus 14)

Gwers 12

Y ddihangfa fawr

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN/DROS 7 oed

Y diahangfa fawr tud 54

BEIBL BACH STORI DUW

Duw'n dangos y ffordd tud 92

BEIBL NEWYDD Y STORIWR

Dianc! tud 32

BEIBL LLIW Y PLANT

Croesi'r Môr Coch tud 78

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Croesi'r Môr Coch tud 43

BEIBL BACH I BLANT

Yr Antur Fawr tud 110

Y BEIBL I BLANT mewn 365 o storïau

Ffarwelio (53) tud 67

Croesi'r Mor Coch (56) tud 70

BEIBL LLIW Y TEULU

Croesi'r Mor Coch (48) tud 37

Mae Duw yn Fawr (49) tud 37

Amser Chwarae

Llenwch wahanol jariau a photeli gyda dŵr a gadewch i'r plant eu "chwarae" fel offerynnau gyda llwyau wrth ganu cân adnabyddus. Trafodwch yr holl bethau pan fyddwn yn defnyddio dŵr. Trafodwch hefyd brofiadau'r plant ar lan y môr neu wrth afon neu lyn. Byddai'n braf cael lluniau o lyfrau perthnasol i sbarduno'r sgwrs.

Esboniwch y byddwn yn clywed hanes gwir o'r Beibl am bobl Dduw yn mynd ar daith i'r môr a bod rhywbeth rhyfeddol wedi digwydd yno.

Amser Stori

Adroddwch yr hanes yn eich geiriau eich hun gan ddychmygu mai chi yw Miriam, chwaer Moses. Byddai'n syniad gwisgo i fyny.

Anogwch y plant i ymuno yn y stori, e.e. yn pacio yn barod i fynd; yn bwyta swper cyn gadael; yn cerdded gyda'i gilydd; yn stopio wrth y Môr Coch ac yn poeni sut i groesi i'r ochr draw; yn synnu wrth weld Moses yn codi ei law a'r Môr yn agor; yn cerdded yn ofalus drwy'r Môr; yn canu a dawnsio yn llawen wrth gyrraedd yr ochr draw yn ddiogel.

Gêm a Gweddi

Casglwch 10 eitem sy'n gysylltiedig â'r môr, e.e. cragen, tywod, carreg, eli haul, sbectol haul, tywel, pêl, bwced, rhaw, gwisg nofio. Gosodwch yr eitemau ar hambwrdd ac edrych arnynt yn ofalus gyda'r plant, gan enwi pob eitem. Gorchuddiwch yr eitemau o dan liain heb i'r plant weld, tynnwch un eitem o'r hambwrdd a'i gadw allan o'r golwg. Gofynnwch i'r plant edrych yn ofalus ac enwi'r eitem sydd wedi diflannu. Parhewch nes bod pob eitem ond un wedi "diflannu."

Ydy'r plant wedi sylweddoli bod cysylltiad rhwng yr eitemau? Trafodwch ymweliadau'r plant â glan y môr gan orffen y sgwrs drwy ddweud y byddwn yn clywed stori wir o'r Beibl am bobl Dduw yn mynd i lan y môr a beth ddigwyddodd yno. Gorffennwch trwy ddiolch i Dduw am y môr ac am yr hwyl rydym yn ei gael ar ein gwyliau.

Adnoddau Ychwanegol

Gwerslyrau Golau ar y Gair

Moses: Gadael yr Aifft

Taflenni gwefan amserbeibl.org

Cyfres B – Moses

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 11: Y Daith i Wlad yr Addewid

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb, tud 280

Cyfres PowerPoints Beibl Bach i Blant

Cyflwyniad 12: Yr Antur Fawr

Powerpoint ar wefan visionforchildren.co.uk

Hanes Moses

Llyfrau Stori

Ble mae Moses?

Moses yr Arweinydd

Y Ddihangfa Anhygoel

Anturiaethau Moses

Moses a'r Daith Fawr

Hwyl Jigso – Moses yn arwain ei bobl

